

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **T. J.** skazanego z art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2024 r. w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie
art. 535 § 3 k.p.k.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego od wyroku Sądu Okręgowego
w Zielonej Górze z 17 stycznia 2023 r. sygn. akt VII Ka 912/22, utrzymującego w
mocy wyrok Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z 5 maja 2022 r. sygn. akt II K
691/20,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
 2. zwolnić skazanego od kosztów postępowania kasacyjnego.
- [J.J.]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z 17 stycznia 2023 r. sygn. VII Ka 912/22, po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonego, utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z 5 maja 2022 r. sygn. II K 691/20, w którym oskarżony T. J. został uznany za winnego tego, że: w nieustalonych dniach w okresie pomiędzy [...] 2020 r. a [...] 2020 r. chcąc, aby inne osoby podjęły się pobicia Sędziego Sądu Okręgowego w G. M. W. oraz funkcjonariuszki I Komisariatu Policji w G. K. K., podżegał w Zielonej Górze D. Z., P. C., R. K., aby udzieliły mu w tym celu pomocy poprzez udzielenie informacji o osobach, które mogłyby, podając się takiego zachowania, co jednak nie nastąpiło ze względu na postawę nakłanianych, tj. za winnego popełnienia umyślnego występku z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z

art. 12 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k., za co sąd skazał go na karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku).

Od wyroku Sądu Okręgowego kasację wywiódł obrońca skazanego, w której podniósł zarzuty rażącego naruszenia prawa, mających istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. naruszenia:

- art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. polegające na dokonaniu dowolnej, sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego ocenie dowodów, ograniczającej się de facto do inkorporowania przez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze do własnych ustaleń Sądu I instancji, w konsekwencji prowadzących do powielenia tego stanowiska i przyznania, że oskarżony dokonał zarzucanego mu czynu i to jedynie na podstawie zeznań skonfliktowanego z oskarżonym świadka R. K., podzielonych przez żonę ww. i podwładnych R. K. jego pracowników;

- art. 5 § 1 i 2 k.p.k. poprzez wydanie orzeczenia skazującego bez dowodów jednoznacznie wykazujących fakt zawinienia oraz poprzez naruszenie podstawowych zasad procesowych, określających regułę dowodzenia winy i zastąpienie ich przez domniemanie winy oskarżonego jedynie na podstawie zeznań złożonych przez ww. osoby, które następnie zostały w znacznej części odwołane, a mimo tego przyjęcie przez Sąd, że oskarżony zachowaniem swoim wyczerpał znamiona zarzucanego mu przestępstwa;

- przepisu prawa materialnego, tj. naruszenie art. 53 k.k. poprzez niezastosowanie w sposób właściwy przez Sąd odwoławczy przepisów o dyrektywach wymiaru kary - niezależnie od zgłoszonych pozostałych zarzutów, co skutkuje rażącą niewspółmiernością kary orzeczonej za czyn z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

W odpowiedzi prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Podniesione przez obrońcę skazanego T. J. zarzuty okazały się oczywiście bezzasadne, co skutkowało rozpoznaniem i oddaleniem kasacji przez Sąd Najwyższy w trybie wskazanym w przepisie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie niniejszych rozważań należy przypomnieć i podkreślić, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych [*postanowienie Sądu Najwyższego (dalej SN) z 24 listopada 2021 r. sygn. akt II KK 422/21*]. Postępowanie kasacyjne z pewnością nie jest postępowaniem, które ma ponawiać kontrolę odwoławczą. W postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy bada czy sąd odwoławczy (w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w Zielonej Górze), w sposób rażąco naruszył wskazane przez autora kasacji przepisy.

Oczywista bezzasadność kasacji zachodzi wówczas, kiedy już z pobieżnej analizy podniesionych przez skarżącego zarzutów w jasny sposób wynika, że są one nietrafne i nie mogą doprowadzić do oczekiwanego przez skarżącego rezultatu w postaci wzruszenia zaskarżonego orzeczenia (*postanowienie SN z 1 lipca 2021 r. sygn. akt II KK 184/21*).

Konstrukcja zarzutów i towarzyszącej im argumentacji sformułowanej przez autorkę sprowadza się wprost do podważenia wiarygodności zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz przyjętych w oparciu o niego ustaleń faktycznych, skutkujących przypisaniem skazanemu sprawstwa występków z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., co w świetle przebiegu postępowania odwoławczego w niniejszej sprawie nie mogło zostać uznane za zasadne.

Odnosząc się do zarzutów sformułowanych przez skarżącą, należy zauważyć, iż podnosi ona naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. oraz art. 5 § 2 k.p.k., co czyni je kasacyjnie nieskutecznymi z przyczyn, o których mowa poniżej.

Podnosząc zarzut naruszenia art. 457 § 3 k.p.k., regulującego kwestie konstrukcji uzasadnienia sądu odwoławczego, należy mieć na uwadze,

iż sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego następuje już po wydaniu orzeczenia, a zatem przepis ten jako taki, zgodnie z art. 537a k.p.k., nie może powodować uchylenia wyroku sądu odwoławczego (*postanowienie SN z 9 maja 2022 r. sygn. IV KK 370/21 i cyt. tam orzecznictwo*). Już zatem z tej tylko przyczyny wniosek skarżącej o uchylenie wyroku sądu odwoławczego oraz poprzedzającego go wyroku sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, w zestawieniu z tego rodzaju zarzutem, jawi się jako całkowicie bezzasadny. Niemniej podnoszone naruszenie związane z uchybieniem standardowi sporządzenia uzasadnienia obrońca powiązała z naruszeniem przez sąd odwoławczy zasady swobodnej oceny dowodów, o której mowa w art. 7 k.p.k., co w świetle przebiegu postępowania sądowego w niniejszej sprawie, konstrukcji kasacji oraz towarzyszącej jej argumentacji implikuje konieczność przypomnienia ugruntowanego w orzecznictwie stanowiska Sądu Najwyższego w zakresie skuteczności tego rodzaju zarzutów kasacyjnych. Sąd odwoławczy nie może bowiem naruszyć art. 7 k.p.k. ani art. 410 k.p.k., gdy tylko kontroluje zastosowanie tych przepisów, ale sam ich nie stosuje. Art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. mogą zostać naruszone przez sąd odwoławczy w sytuacji, gdy sąd ten poczynił własne ustalenia faktyczne, odmienne od tych, które stanowiły podstawę orzeczenia pierwszoinstancyjnego i w konsekwencji, wydał orzeczenie reformatoryjne. Może to mieć miejsce np., gdy sąd odwoławczy ocenia odmiennie zgromadzone w sprawie dowody albo kiedy uzupełnia przewód sądowy i przeprowadza dowody. Dokonuje on wówczas własnej oceny dowodów na podstawie art. 7 k.p.k. i wtedy zobowiązany jest do ujawnienia wszystkich istotnych okoliczności na rozprawie apelacyjnej - art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. (*postanowienie SN z 7 kwietnia 2022 r. sygn. akt IV KK 340/21 i cyt. tam orzecznictwo i piśmiennictwo*). W świetle takiego stanowiska, które Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela oraz przebiegu postępowania odwoławczego, zarzut wskazany w pkt I kasacji, nie mógł zostać uznany za kasacyjnie skuteczny.

Skarżąca w pkt 1 ppkt b) wywiedzionej kasacji kwestionuje także brak zastosowania się przez sąd odwoławczy do zasady *in dubio pro reo*. Wobec przyjętej przez skarżącego konstrukcji zarzutu z ppkt a) kasacji to również i ten nie

mógł zostać uznany za zasadny. Sąd Najwyższy w swoim dotychczasowym orzecnictwie wielokrotnie zauważał, podkreślał i przypominał, że naruszenie zasady *in dubio pro reo* możliwe jest jedynie wtedy, gdy sąd w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe i w sposób zgodny z art. 7 k.p.k. ocenił zgromadzone dowody, a pomimo tego, iż z dowodów uznanych za wiarygodne nadal wynikają co najmniej dwie równo-prawne wersje faktyczne i organ procesowy, rozstrzyga niedające się usunąć wątpliwości niezgodnie z kierunkiem określonym w przepisie art. 5 § 2 k.p.k. (*postanowienie SN z 12 stycznia 2024 r. sygn. III KK 571/23 i cyt. tam orzecznictwo*). W świetle powyższego stwierdzić zatem należy jednoznacznie, iż regulacje z art. 5 § 2 k.p.k. i art. 7 k.p.k. mają charakter rozłączny. W sytuacji, gdy sąd przeprowadzi postępowanie w sposób pełny, kompletny i podda zebrane dowody ocenie spełniającej rygory art. 7 k.p.k., to zastosowanie zasady z art. 5 § 2 k.p.k. może mieć miejsce, gdy tak przeprowadzona ocena dowodów potwierdzi istnienie wciąż niedających się - w oparciu o nią - usunąć wątpliwości (*postanowienie SN z 14 grudnia 2022 r., sygn. akt IV KK 497/22*). Niemniej, w przedmiotowej sprawie Sąd odwoławczy w ramach prowadzonej kontroli odwoławczej ocenił, iż ustalenia faktyczne sądu I instancji zostały oparte na prawidłowo zgromadzonym i przeprowadzonym materiale dowodowym w zgodzie z zasadami określonymi w art. 7 k.p.k., zatem nie mogło też dojść do obrazy art. 5 § 2 k.p.k., skoro wątpliwości te nie zaistniały.

Niezależnie od powyższego, mając na uwadze treść ww. zarzutów z tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, podkreślić należy, iż istotą kasacji nie może być samo podważanie wiarygodności dowodów stanowiących podstawę ustaleń faktycznych wyłącznie dlatego, że zostały one ocenione w sposób dla skarżącego niekorzystny. Tego rodzaju zabieg stanowi nie tylko nieuprawnioną polemikę, ale też obejście przepisu art. 523 k.p.k. Do uwzględnienia kasacji niewystarczającym jest oparcie się przez jej autora na prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen płynących, bez wykazania uchybień – i to rażących – w procedowaniu bądź rozumowaniu sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (*postanowienie SN z 14 lipca 2022 r. sygn. akt III KK 303/22*).

W odniesieniu do zarzutu obrazy prawa materialnego, podniesionego 'niezależnie' od pozostałych zarzutów kasacji, stwierdzić należy, iż również nie mógł on zostać uznany za zasadny. Zgodnie treścią art. 523 § 1 zd. drugie k.p.k. zakazane jest wnoszenia kasacji z powodu niewspółmierności kary. Użyte w tym przepisie wyrażenie 'wyłącznie' rozumieć należy w ten sposób, iż nie jest dopuszczalne zaskarżenie wyroku w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze, jeżeli podnosi się jedynie zarzut jej niewspółmierności. *A contrario*, dopuszczalne jest w kasacji stwierdzenie, że orzeczona kara jest niewspółmierna, jednak pod warunkiem, iż zarzuca się rażącą obrazę prawa materialnego lub procesowego, która mogła mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia o karze (*postanowienie SN z 17 stycznia 2022 r. sygn. V KK 606/21 i cyt. tam orzecznictwo*). Z uzasadnienia kasacji nie wynika natomiast, czy podnoszona niewspółmierność kary w stopniu rażącym miała być konsekwencją ww. uchybień, albowiem jest to zarzut podniesiony 'niezależnie od zgłoszonych pozostałych zarzutów'. Choć powierzchownie skarżąca sygnalizuje świadomość istnienia zakazu, o którym mowa w art. 523 § 1 k.p.k., to treść, podstawa prawna, jak też rozwinięcie zarzutu, nie pozostawia wątpliwości, że skarżąca dążyła do obejścia zakazu wnoszenia kasacji określonego w art. 523 § 1 *in fine* k.p.k. Tego rodzaju instrumentalne omijanie ograniczenia zawartego w art. 523 § 1 *in fine* k.p.k. w drodze formułowania zarzutu rzekomego rażącego naruszenia prawa materialnego, a mianowicie obrazy przepisu art. 53 k.k., art. 54 k.k., art. 58 k.k., art. 60 § 1- 2 i 4 k.k. oraz art. 69 § 1 k.k., na co Sąd Najwyższy zwracał już uwagę w swoim orzecznictwie jest niedopuszczalne (*postanowienia SN: z 11 marca 2020 r. sygn. II KK 75/20 i cyt. tam orzecznictwo oraz z 17 lipca 2023 r. sygn. III KK 200/23*).

Mając na uwadze powyższe rozważania, orzeczono o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej, jednocześnie zwalniając skazanego z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego (art. 637a k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k.).

[J.J.]

[a]